

TEOLLISUUSPERINTÖSEURA – INDUSTRIMINNESFÖRENINGEN

Helsinki 30.1.2015

Vetoamus Helsingin kaupunginhallitukselle

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
02. 02. 2015	
Dnro/Dnr	HEL 2015-001313
Tehtäväluokka	11 01 01
Uppgiftsklass	

Aloite Vanhankaupunginkosken padon purkamisesta uhkaa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä

Teollisuusperintöseura r.y. on huolestunut Helsingin Vanhankaupunginkosken ja Kuninkaankartanonsaaren säilymisestä valtakunnallisesti merkittävänä rakennettuna kulttuuriympäristönä. Helsingin kaupunginvaltuustolle jätetyn aloitteen mukaan Vanhankaupunginkosken länsihaaran sulkevan Voimalamuseon padon voi purkaa, koska Helenin omistamalla voimalalla ei ole tuotantoarvoa. Voimalan museoarvo kuitenkin tunnustetaan myös aloitteessa. Teollisuusperintöseura huomauttaa, että aloite käsitellään Euroopan neuvoston julistamana teollisuuden ja tekniikan perinnön teemavuonna.

Vanhankaupunginkosken alueella on keskeinen merkitys Helsingin kaupungin historiassa. Kustaa Vaasa perusti kuninkaankartanon silloisen Helsinginjoen, nykyisen Vantaanjoen, suulle vuonna 1550. Helsingin kaupungin perustamispaikka on sen välittömässä läheisyydessä kosken länsirannalla. Vesivoimaa ja vettä käyttäviä tuotantolaitoksia on kosken partaalla ollut viimeistään kaupungin perustamisesta lähtien. Vantaanjoen suun länsipuolen uoma on padottu kiinteänä osana vesivoimalaitosta, joka otettiin käyttöön vuonna 1876. Voimalaitos on osa ainutlaatuisista historiallista teollisuusperintökokonaisuutta, johon kuuluvat voimalan lisäksi mylly ja Kuninkaankartanonsaarella sijaitsevat kaupungin entisen vesilaitoksen rakennukset, joissa Tekniikan museon näyttelyt ovat olleet avoinna vuodesta 1972.

Voimalamuseo kuuluu Helsingin kaupungin merkittävimpiin teollisuus-, rakennus- ja kaupunkihistorian opetuskohteisiin. Voimalamuseossa kaikenikäiset saavat tietoa kaupungin energiatuotannon ja infrastruktuurin historiasta sekä päästöttömästä energian tuotantomuodosta. Käynti toimivassa voimalassa on muistijäljen jättävä elämys. Museo on auki vuosittain huhti- lokakuussa, jolloin se tavoittaa yli 14 000 kävijää. Vuonna 2015 teollisuuden ja tekniikan perinnön teemavuonna Voimalamuseossa järjestetään opastuksien lisäksi näyttelyjä ja tapahtumia.

Kuninkaankartanonsaaren itäpuolella Vantaanjoki laskee koskena Vanhankaupunginlahteen. Sen itärannalla toimii ravintola Koskenranta. Kävelysilloilla mantereeseen idästä ja lännestä yhdistetty saari, joenranta ja Vanhankaupunginsuvanto ja -lahti ovat merkittäviä virkistys- ja vapaa-ajan kohteita ulkoilijoille, kalastajille ja luonnosta kiinnostuneille. Alueen museoarvo kasvaa päivä päivältä, kun sen yhteisöllinen tietoarvo lisääntyy aluetta monipuolisesti käytettäessä.

Mikäli pato purettaisiin, tuhoutuisi Helsingin syntysijan tuntumassa merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Lisäksi veden ohjautuessa länsiuomaan itäuoma kuivuisi ja Kuninkaankartanon saari

menetettäisiin saarena. Padon purkamisen kustannukset nousisivat korkeiksi euromääräisinä, puhumattakaan mittaamattomasta kulttuurihistoriallisen jatkuvuuden häviämisestä sekä koko Vanhan-kaupunginkosken ja -lahden alueen maisemallisesta ja sivistyksellisestä tappiosta.

Alueeseen ei voi kajota ilman, että sen yhteisölle merkittävä tietoarvo, jota myös museoarvoksi kutsutaan, muuttuisi. Teollisuusperintöseura ry vetoaa Helsingin kaupunginhallitukseen helsinkiläisille arvokkaan alueen ennallaan säilyttämisen puolesta.

Helsingissä 30.1. 2015

Teollisuusperintöseura – Industriminnesföreningen

Lauri Putkonen
varapuheenjohtaja

Tarja Antikainen
sihteeri

TEOLLISUUSPERINTÖSEURA – INDUSTRIMINNESFÖRENINGEN

c/o Lauri Putkonen Kristianinkatu 14 A 10, 00170 Helsinki

Lauri Putkonen 040-5038414

lauri.putkonen@dlc.fi